

РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

©2020 КРЕМЕНЬ В. М., КРЕМЕНЬ О. І., ГУЛЯЄВА Л. П.

УДК 658.153(477)
JEL Classification: G21; E51; F63

Кремень В. М., Кремень О. І., Гуляєва Л. П.

Роль банківського кредитування у розвитку економіки України

Метою статті є дослідження стану банківського кредитування реального сектора та його впливу на розвиток економіки України. Для досягнення мети дослідження було вирішено такі завдання: проведено аналіз динаміки загального обсягу банківського кредитування реального сектора, проаналізовано структуру банківських кредитів нефінансовим корпораціям за строками надання та валютою, визначено обсяги наданих банками кредитів нефінансовим корпораціям на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості. Для поглибленого оцінювання впливу банківського кредитування реального сектора на розвиток економіки проведено кореляційно-регресивний аналіз, який дозволив встановити, що нарощення обсягів кредитування банками нефінансових корпорацій призводить до зростання ВВП, обсягу реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), експорту, капітальних інвестицій та середньомісячної заробітної плати, а також до зниження чисельності зайнятого населення, що може бути свідченням інтенсифікації та автоматизації виробництва як результат використання кредитних коштів. Найбільш адекватно взаємозв'язок між обсягами кредитування банками нефінансових корпорацій та ВВП, експортом і чисельністю зайнятого населення за 2005–2019 рр. описує поліноміальна функція, а зв'язок між обсягами кредитування банками нефінансових корпорацій та капітальними інвестиціями і середньомісячною заробітною платою – експоненціальна функція.

Ключові слова: банківський кредит, кредити, нефінансові корпорації, кореляційно-регресивний аналіз.

DOI:

Рис.: 4. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 13.

Кремень Вікторія Михайлівна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки, Київський національний університет технологій та дизайну (вул. Немировича-Данченка, 2, Київ, 01011, Україна)

E-mail: kremen.vm@knutd.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5286-050X>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/P-3400-201>

Scopus Author ID: 36069640300

Кремень Ольга Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки, Київський національний університет технологій та дизайну (вул. Немировича-Данченка, 2, Київ, 01011, Україна)

E-mail: kremen_olga@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5286-050X>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/P-6240-2014>

Гуляєва Людмила Петрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, Академія праці, соціальних відносин і туризму (вул. Кільцева дорога, 3а, Київ, 03187, Україна)

E-mail: finsectoreu@socosvita.kiev.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0045-8551>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/R-6683-2016>

UDC 658.153(477)

JEL Classification: G21; E51; F63

Kremen V. M., Kremen O. I., Huliaieva L. P. The Role of Bank Lending in the Development of Ukraine's Economy

The purpose of the article is to analyze the situation with bank lending to the real sector and its impact on the development of Ukraine's economy. In order to effect this purpose, the following tasks have been fulfilled: to analyze the dynamics of the total bank lending to the real sector, to analyze the structure of bank lending to non-financial corporations by loan terms and by currency; to determine the volume of loans granted to non-financial corporations in order to buy, build and reconstruct real estate property. To carry out in-depth assessment of the impact made by bank lending to the real sector on economic development, a correlation and regression analysis has been made, revealing that the increase in bank lending to non-financial corporations leads to the growth of the GDP, industrial output (in goods and services), exports, capital investment and average monthly salary and wages. It also reduces the amount of man-power employed, which may serve as the evidence of production intensification and automation caused by using loan proceeds. The polynomial function most appropriately describes the relationship between the volume of bank lending to non-financial corporations and GDP, exports and employment in 2005-2019, and the exponential function most adequately describes the relationship between the volume of bank lending to non-financial corporations and capital investment and the average monthly salary and wages.

Keywords: bank lending, correlation and regression analysis, loans, non-financial corporations.

Fig.: 4. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 13.

Kremen Viktoriia M. – Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Finance and Financial and Economic Security, Kyiv National University of Technologies and Design (2 Nemyrovycha-Danchenka Str., Kyiv, 01011, Ukraine)

E-mail: kremen.vm@knu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5286-050X>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/P-3400-201>

Scopus Author ID: 36069640300

Kremen Olha I. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance and Financial and Economic Security, Kyiv National University of Technologies and Design (2 Nemyrovycha-Danchenka Str., Kyiv, 01011, Ukraine)

E-mail: kremen_olga@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5286-050X>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/P-6240-2014>

Huliaieva Liudmyla P. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Academy of Labour, Social Relations and Tourism (3a Kiltseva Doroha Str., Kyiv, 03187, Ukraine)

E-mail: finsectoreu@socosvita.kiev.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0045-8551>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/R-6683-2016>

Вступ. Розвиток економіки України в умовах обмеженості фінансових ресурсів, політичної й економічної нестабільності та військових дій залежить від ефективності функціонування банківської системи, оскільки значні обсяги вільних ресурсів, які продовжують належати саме банківському сектору, здатні забезпечувати стабільний розвиток реального сектора економіки.

Як джерело фінансових ресурсів банківське кредитування відіграє важливу роль у забезпеченні відтворювальних процесів в економіці, сприяє створенню нових суб'єктів господарювання підприємства, збільшенню кількості робочих місць і зайнятості населення та забезпечує соціально-економічний розвиток та економічне зростання. За таких обставин розвиток банківського кредитування має не тільки виконувати основну роль у процесі перерозподілу капіталу, а й бути ключовим елементом економічного зростання та розвитку національної економіки.

На цьому етапі функціонування оздоровленої банківської системи України одним із ключових завдань є використання її кредитного потенціалу для активізації банківського кредитування реального сектора економіки. Саме тому питання дослідження розвитку банківського кредитування реального сектора й оцінка його впливу на процес забезпечення стабільного економічного зростання економіки України набувають особливої актуальності.

Метою статті є дослідження стану банківського кредитування реального сектора та його впливу на розвиток економіки України. Досягнення мети потребує вирішення таких завдань: здійснення аналізу динаміки та структури банківського кредитування реального сектора й оцінка його впливу на розвиток економіки України.

Методологічною та інформаційною основою дослідження є нормативно-інструктивні матеріали вітчизняних органів управління, матеріали періодичних видань, статистичні дані та сучасні підходи щодо аналізу динаміки, структури й оцінки впливу банківського кредитування реального сектора на розвиток економіки, які висвітлено в наукових працях зарубіжних і вітчизняних учених.

Викладення результатів дослідження. Банківське кредитування відіграє досить важливу роль як у власному капіталі, так і в економіці всієї держави. Сама сутність терміна трактується як форма кредиту, за якою банк надає кошти у тимчасове користування на підставах: строковості, платності, терміновості, повернення коштів та платоспроможності позичальника. Різні науковці наводять власні визначення та підходи щодо сутності та ролі банківського кредиту як економічної категорії.

Як зазначається у Законі України «Про банківську діяльність»: банківський кредит – це будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошових коштів, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання позичальника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми [1].

Стан банківської системи будь-якої незалежної держави має визначальне значення в умовах розвитку національної економіки. Саме банки є одним із головних джерел інвестування фінансових ресурсів в економіку країни. Тому забезпечення стабільності банківської системи – це першочергове й основне завдання.

Банківська система України – це складова економічної системи держави, що включає в себе Національний банк України, інші банки, небанківські фінансові установи, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, банківську інфраструктуру, а також зв'язки та відносини між ними [2].

Питання розвитку банківського кредитування економіки розглядали у своїх працях багато видатних вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема: Г. М. Забчук [3], О. С. Іршак [4], І. Я. Лещук [4], А. М. Сегеда [5], О. В. Гасій [6], В. І. Клименко [6], І. І. Пасінович [7], В. О. Дмитрук [7], Дж. Стігліц [8], М. І. Зверяков [9], А. В. Жердецька [9].

Так, Г. М. Забчук розглядає активізацію банківського кредитування реального сектора економіки як передумову відновлення економічного зростання. Акумуляція необхідних інвестицій у реальний сектор економіки передбачає

активізацію кредитної діяльності комерційних банків. При цьому саме найактивнішу участь у вирішенні цього питання має брати держава, яка, використовуючи інструменти регулювання, забезпечує стимулювання банківського кредитування з метою розвитку реального сектора економіки [3].

На основі комплексного аналізу стану кредитної діяльності вітчизняних банків за 2008–2015 рр. та її впливу на розвиток реального сектора економіки Іршак О. С. та Лещук І. Я. вважають вплив кредитної діяльності на реальний сектор економіки країни беззаперечним.

Для ефективного використання потенціалу кредиту й активізації кредитної діяльності банків в Україні потрібно розробити державну стратегію стимулювання економічного зростання, а саме зосередити увагу на розвитку кредитної діяльності економіки. Також банки повинні кредитувати пріоритетні для держави сектори економіки, національні проекти і програми, знижувати обсяги проблемної заборгованості тощо [4].

На думку Л. М. Сегеди «...банківське кредитування реального сектору є потужним джерелом фінансування підприємницької діяльності, що покликане забезпечити процеси розширеного відтворення в суспільстві за рахунок активізації інвестиційно-інноваційної діяльності, тому активізація банківського кредитування реального сектора економіки є важливим завданням економічної політики, вирішення якого матиме суттєвий соціально-економічний ефект для розвитку України» [5].

О. В. Гасій, В. І. Клименко обґрунтовують, що розвиток кредитної банківської діяльності є важливою складовою стабілізації національної економіки, і на основі оцінки інституціонального складу банківської системи України доводять необхідність створення передумов формування законодавчої бази щодо її розширення за рахунок нових видів банків регіонального значення [6].

І. І. Пасінович та В. О. Дмитрук вважають, що на регіональному рівні слід розробляти механізми стимулювання як банків щодо кредитування корпоративних клієнтів, так і самих господарюючих суб'єктів залучати кредитні ресурси під конкретні інвестиційні й інноваційні програми [7].

Один із видатних учених-економістів, лауреат Нобелівської премії з економіки Дж. Стігліц, акцентує увагу на продуктивності діяльності банку через його участь у кредитуванні економіки, тобто на виконанні банками їх місії як головної складової фінансової інфраструктури суспільства [8].

М. І. Зверяков та Л. В. Жердецька на основі аналізу причинно-наслідкових зв'язків між розвитком банківської системи та зростанням економіки України з використанням тесту Грейнджера доводять, що напрям зв'язку залежить від стадії економічного циклу: у періоди нестабільності економічна динаміка визначає розвиток банківського сектора (гіпотеза слідування за попитом), у фазі поживлення – розвиток банківського сектора впливає на економічне зростання (гіпотеза переваги пропозиції) [9].

Відповідно до міжнародних статистичних стандартів інституційні одиниці групуються в п'ять секторів: нефінансові корпорації, фінансові корпорації, сектор загального державного управління, сектор домашніх господарств, сек-

тор некомерційних організацій, інший світ [10]. Нефінансові корпорації – це інституційні одиниці, основною діяльністю яких є виробництво ринкових товарів або надання нефінансових послуг [11]. Тож з позиції ролі банківського кредитування для економічного зростання і розвитку виключне значення мають кредити, надані банківськими установами нефінансовим корпораціям.

Статистичне забезпечення кредитної діяльності банків на макроекономічному рівні здійснює Національний банк України. Він надає дані щодо обсягів кредитів, наданих резидентам, нерезидентам іншим фінансовим корпораціям, сектору загального державного управління, нефінансовим корпораціям, домашнім господарствам та іншим депозитним корпораціям. Деталізація обсягів банківського кредитування здійснюється за такими критеріями, як види валют, строки погашення, цільове спрямування, вид економічної діяльності.

Протягом 2005–2019 рр. банківські кредити, надані нефінансовим корпораціям (рис. 1), в цілому мали висхідну тенденцію, щорічно збільшуючись на 46 млн грн. Максимальної позначки кредити нефінансовим корпораціям сягнули у 2018 р., піднявшись до позначки у майже 830 млн грн.

Якщо говорити про частку кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, у загальному обсязі кредитів, наданих резидентам, то рівень 2019 р. приблизно відповідає рівню 2005 р. – 74,3–76,0 %. Протягом 2005–2009 рр. спостерігалася ситуація, коли на кредити, надані банками нефінансовим корпораціям, приходилося лише 60,4–65,4 %, більше того – була тенденція до зниження цього показника – що вочевидь є не надто високим з позиції забезпечення економічного зростання та розвитку. Протягом 2009–2016 рр. відбулося впевнене зростання частки кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, до позначки в 82,3 %. Незважаючи на те, що у 2017–2018 рр. негативну тенденцію вдалося уповільнити, то в 2019 р. ми спостерігаємо різке зменшення частки кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, в загальному обсязі кредитів, наданих банками резидентам.

Структурують кредити, надані банками нефінансовим корпораціям, за такими строками погашення – до 1 року, від 1 до 5 років та більше 5 років. Так, в Україні протягом 2007–2019 рр. переважають кредити до 1 року (рис. 2). У 2019 рр. продемонстровано історичний максимум частки кредитів до 1 року у загальному обсязі кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, – 55,6 %. До цього найвищий показник в 51,9 % був зафіксований у 2013 р.

Водночас не можна не зазначити стабільну тенденцію до зростання кредитів із строком погашення більше 5 років: у 2007 р. таких кредитів було не більше 10 %, у 2011 р. – майже 13,9 %, у 2017 р. – понад 22,0 %.

Валютна структура кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям у 2005–2019 рр., мала різноспрямовані зміни (рис. 3). Якщо говорити про кредити нефінансовим корпораціям у євро, то протягом 2006–2013 рр. спостерігалася тенденція до їх скорочення із 7,1 % до 4,3 %. Проте, починаючи із 2014 р. їх частка збільшилася до 9,9 %. Кредити в доларах США мали найбільшу питому вагу

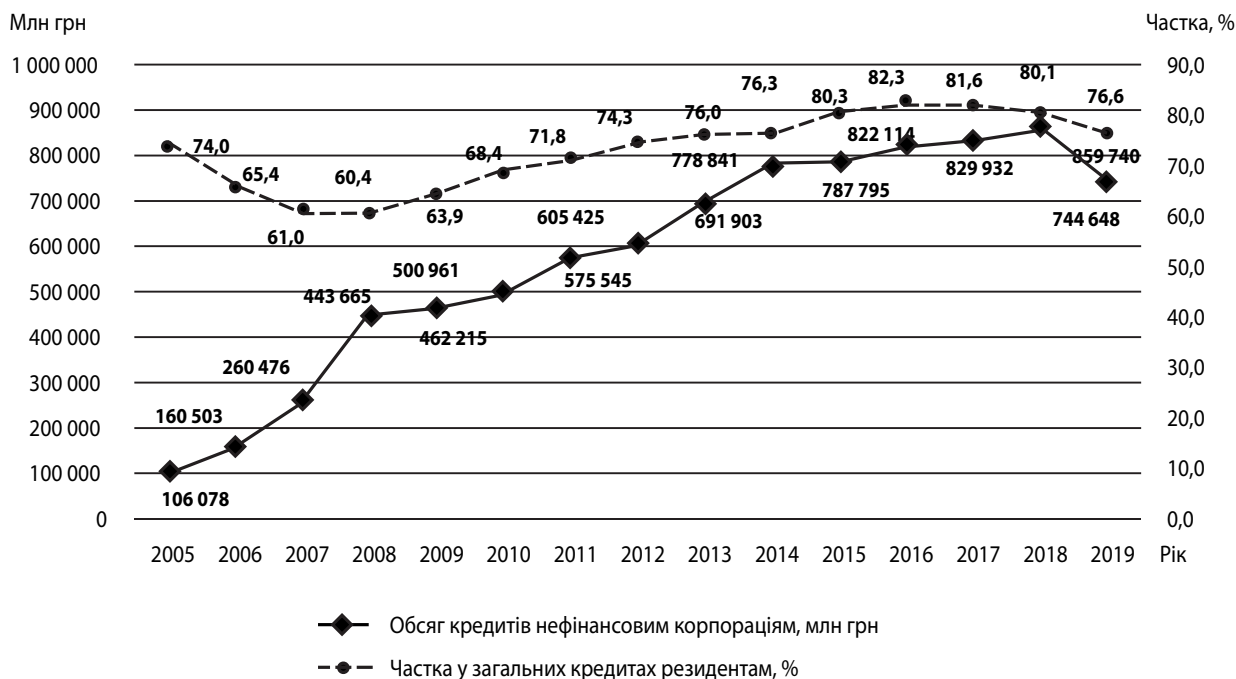

Рис. 1. Кредити, надані банками нефінансовим корпораціям у 2005–2019 рр.

Джерело: дані НБУ [12]

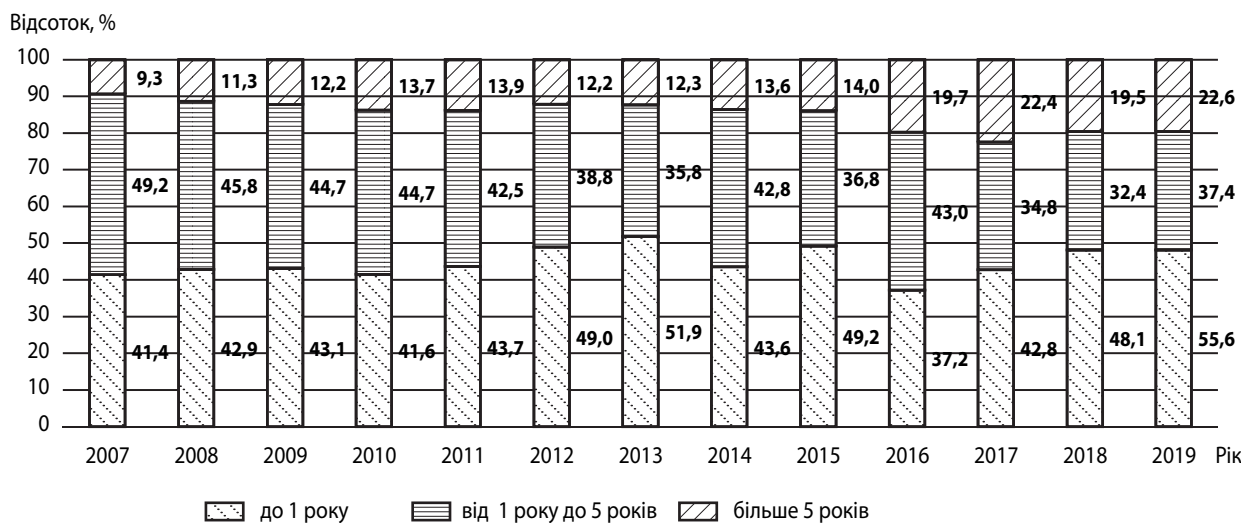

Рис. 2. Структура кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям у 2007–2019 рр., за строками погашення

Джерело: дані НБУ [12]

у 2008 і 2015 рр. – 44,7 % і 51,7 %. За період 2015–2019 рр. відбулося суттєве скорочення кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям у доларі США, – до 32,8 %. Зростання частки гривневих і зменшення частки валютних кредитів, безсумнівно, є позитивною тенденцією і запорукою фінансової стійкості і платоспроможності нефінансових корпорацій України.

Цільове призначення кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, Національний банк конкретизує таким чином – кредити на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості й інші кредити.

При цьому обсяг кредитів нефінансовим корпораціям на придбання, будівництво та реконструкцію нерухо-

мости (рис. 4) збільшувався порівняно із попереднім роком протягом 2007–2008 рр., 2013–2014 рр. і 2018 р. А от 2019 р. продемонстрував зменшення обсягу таких кредитів. В цілому частка таких кредитів у загальному обсязі кредитів банків нефінансовим корпораціям не перевищувала 4,5 % за весь досліджуваний період.

Якщо говорити про галузеву структуру кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, станом на грудень 2019 р., то найбільша частка належить такому виду діяльності, як «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» – 35,7 % та «Переробна промисловість» – 23,7 %. Від 7,0 % до 10,0 % загальної суми усіх наданих банками нефінансовим корпораціям належить

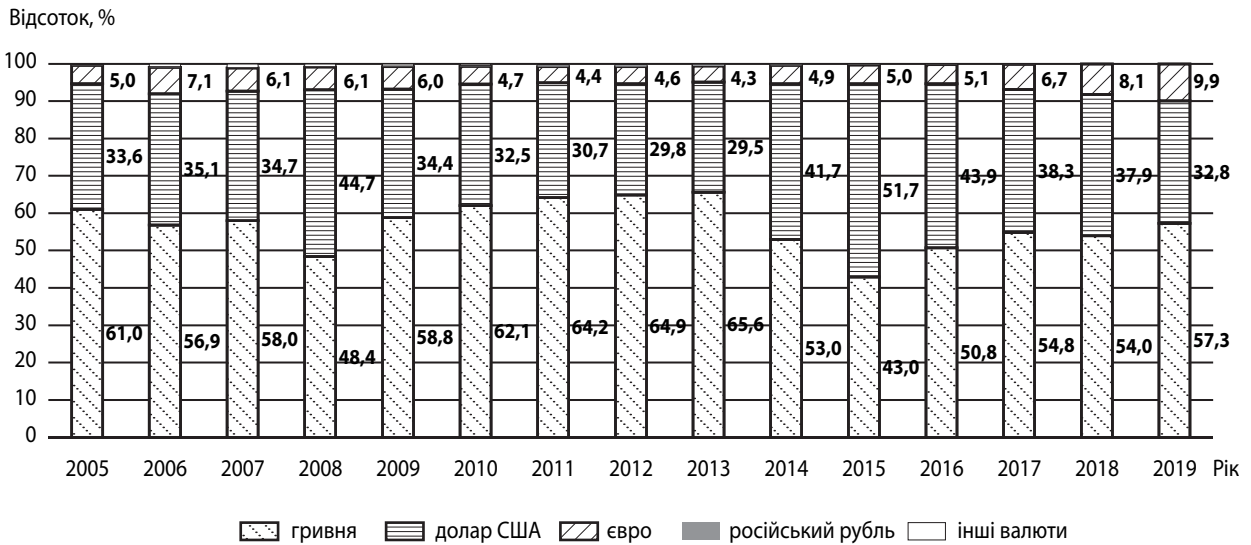

Рис. 3. Структура кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям у 2005–2019 рр., за валютами

Джерело: дані НБУ [12]

Рис. 4. Кредити, надані банками нефінансовим корпораціям на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості у 2006–2019 рр.

Джерело: дані НБУ [12]

компаніям таких видів діяльності, як «Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство», «Операції з нерухомим майном» та «Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря».

Для статистичного оцінювання впливу кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, на економічне зростання і розвиток скористаємося кореляційно-регресивним методом, визначивши параметри лінійного та найбільш адекватного рівняння (табл. 1). Для цього побудуємо регресійні рівняння залежності, в яких факторна ознака – кредити, надані банками нефінансовим корпораціям. Як результативні ознаки використаємо такі показники: ВВП, млн грн; обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), млн грн; експорт, млн дол. США; капітальні

інвестиції, млн грн; зайняте населення, тис. осіб; середньомісячна заробітна плата, грн.

Проте аналіз параметрів регресійних рівнянь свідчать, що нарощення обсягів кредитування банками нефінансових корпорацій призводить до зростання ВВП, обсягу реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), експорту, капітальних інвестицій, чисельності працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, чисельності безробітного населення та середньомісячної заробітної плати. Нарощення обсягів кредитування банками нефінансових корпорацій при цьому призводить до зменшення обсягів зайнятого населення, що може бути свідченням інтенсифікації та автоматизації виробництва як результат використання кредитних коштів.

Кореляційно-регресійний аналіз взаємозв'язку між кредитами, наданими банками нефінансовим корпораціям, та соціально-економічними показниками України в 2005–2019 рр.

№ з/п	Факторна ознака	Лінійне регресійне рівняння	Найбільш адекватне регресійне рівняння	Коефіцієнт кореляції
1	ВВП, млн грн	$y = 2E-05x + 2002,2$ $R^2 = 0,9081$	$y = 2E-11x^2 + 1E-06x + 2005,1$ $R^2 = 0,9413$	0,812
2	Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), млн грн	$y = 2,8706x - 160427$ $R^2 = 0,7278$	$y = 357846e^{2E-06x}$ $R^2 = 0,9001$	0,853
3	Експорт, млн дол. США	$y = 0,0067x + 46121$ $R^2 = 0,019$	$y = -2E-07x^2 + 0,1677x + 16038$ $R^2 = 0,5012$	0,138
4	Капітальні інвестиції, млн грн	$y = 0,4222x + 49119$ $R^2 = 0,5006$	$y = 109392e^{2E-06x}$ $R^2 = 0,6474$	0,740
5	Зайняте населення, тис. осіб	$y = -0,0068x + 22687$ $R^2 = 0,7422$	$y = -1E-08x^2 + 0,0078x + 19957$ $R^2 = 0,8907$	-0,862
6	Середньомісячна заробітна плата, грн	$y = 0,009x - 1341,8$ $R^2 = 0,5943$	$y = 577,37e^{3E-06x}$ $R^2 = 0,88$	0,771

Джерело: розраховано на основі даних НБУ [12] і Держстату [13]

Якщо говорити про експоненційні рівняння, то для залежностей між кредитами, наданими банками нефінансовим корпораціям, та обсягом реалізованої промислової продукції, капітальних інвестицій та середньомісячної заробітної плати, то вони мають висхідний характер – це є свідченням того, що збільшення банківської активності щодо кредитування нефінансових корпорацій призводить до збільшення обсягу реалізованої промислової продукції, капітальних інвестицій та середньомісячної заробітної плати.

Для ВВП, обсягу експорту та чисельності зайнятого населення найбільш адекватним є поліноміальне рівняння, що має форму параболи, вітки якої опущені вниз, що є свідченням зменшення ВВП, обсягу експорту та чисельності зайнятого населення на фоні зростання кредитування банками нефінансових корпорацій у фінансово-економічних умовах, що склалися.

Обчислені нами коефіцієнти кореляції свідчать, що спостерігається між обсягами кредитів банків нефінансовим корпораціям та:

- ВВП, обсягом реалізованої промислової продукції, капітальними інвестиціями, середньомісячною заробітною платою – прямий помітний зв'язок;
- експортом – прямий слабкий, майже непомітний, зв'язок;
- чисельністю зайнятого населення – обернений помітний зв'язок.

В цілому можна говорити про значну роль банківського кредитування для економіки країни, адже нарощення банківського кредитування призводить до зростання ВВП, обсягу реалізованої промислової продукції, капітальних інвестицій та середньомісячної заробітної плати.

Висновки. За результатами дослідження ми дійшли таких висновків:

1. Банківське кредитування відіграє важливу роль у забезпеченні і підтриманні економічного зростання і сталого розвитку, адже банки надають кредити реальному сектору економіки – нефінансовим корпораціям – сприяючи, таким чином, створенню робочих місць, нарощенню виробничих потужностей, впровадженню інноваційних і технологічних рішень, обачливому використанню ресурсів.
2. Роль банківського кредитування для економіки можна оцінити на основі статистики Національного банку України, який надає дані щодо обсягів кредитів, наданих резидентам, нерезидентам іншим фінансовим корпораціям, сектору загального державного управління, нефінансовим корпораціям, домашнім господарствам та іншим депозитним корпораціям. Деталізація обсягів банківського кредитування здійснюється за такими критеріями, як види валют, строки погашення, цільове спрямування, вид економічної діяльності. Протягом 2005–2019 рр. банківські кредити, надані нефінансовим корпораціям, в цілому мали висхідну тенденцію, щорічно збільшуючись в середньому на 46 млн грн.
3. Частка кредитів, наданих банками нефінансовим корпораціям, у загальному обсязі кредитів, наданих резидентам, то її рівень у 2019 р. приблизно відповідає рівню 2005 р. – 74,3–76,0 %. В Україні протягом останніх 10–12 років переважають кредити до 1 року, що вочевидь недостатньо сприяє

економічному розвитку. Зростання частки гривневих і зменшення частки валютних кредитів, безсумнівно, є позитивною тенденцією і запорукою фінансової стійкості і платоспроможності нефінансових корпорацій України. Обсяг кредитів нефінансовим корпораціям на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості не перевищував 4,5 % загального обсягу кредитів нефінансовим корпораціям за весь досліджуваний період. Найбільші частки належать таким видам діяльності, як «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів», «Переробна промисловість», «Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство», «Операції з нерухомим майном» та «Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря».

4. Аналіз параметрів лінійних регресійних рівнянь свідчить, що нарощення обсягів кредитування банками нефінансових корпорацій призводить до зростання ВВП, обсягу реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), експорту, капітальних інвестицій та середньомісячної заробітної плати, а також до зниження чисельності зайнятого населення, що може бути свідченням інтенсифікації та автоматизації виробництва як результат використання кредитних коштів.
5. Обчислені нами коефіцієнти кореляції свідчать, що спостерігається між обсягами кредитів банків нефінансовим корпораціям ВВП, обсягом реалізованої промислової продукції, капітальними інвестиціями, середньомісячною заробітною платою – прямий, проте ледве помітний зв'язок; між обсягами кредитів банків нефінансовим корпораціям та експортом – прямий слабкий зв'язок; між обсягами кредитів банків нефінансовим корпораціям та чисельністю зайнятого населення – обернений помітний зв'язок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
2. Підвищення ролі банківської системи в економічному зростанні: види, функції та роль кредиту / наук. ред. А. П. Мороз. Київ: УФМТ, 2016. 23 с.
3. Забчук Г. М. Активізація банківського кредитування реального сектору економіки як передумова відновлення економічного зростання. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*. 2018. Т. 28. № 1. С. 172–177. URL: <http://library.tneu.edu.ua/images/stories/naukovi%20zhurnaly/economichnyu%20analiz/2018/%D0%A228%20%E2%84%961.pdf>
4. Іршак О. С., Лещук І. Я. Сучасний стан кредитної діяльності банків та її вплив на розвиток реального сектору економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 34. С. 145–149. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/34_2018/32.pdf
5. Сегеда Л. М. Відновлення банківського кредитування реального сектору засобами грошово-кредитної політики як ключовий фактор розвитку національної економіки. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2017. Вип. № 10 (671). С. 135–141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2017_3_30
6. Гасій О. В., Клименко В. І. Стан та перспективні вектори розвитку банківської кредитної діяльності в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7617>
DOI: 10.32702/2307-2105-2020.1.61
7. Пасінович І. І., Дмитрук В. О. Кредитування реального сектору економіки регіону: стан, проблеми, перспективи. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2019. Вип. 3. С. 42–49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2019_3_9
8. Стиглиць Дж. Е. Крутое пике: Америка и новый экономический порядок после глобального кризиса / пер. с англ. М.: Эксмо, 2011. 512 с.
9. Звєряков М. І., Жердецька Л. В. Банківський та реальний сектори економіки України: оцінка взаємозв'язків і детермінант розвитку. *Економіка України*. 2017. № 10 (671). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2017_10_4
10. Про затвердження Методики розрахунку валового внутрішнього продукту виробничим методом і за доходами: Наказ Державного комітету статистики України від 08.11.2004 № 610. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0610202-04>
11. Кремень В. М., Кремень О. І. Фінансова статистика: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2013. 400 с.
12. Статистика // Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial#1ms>
13. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

REFERENCES

- Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- Hasiy, O. V., and Klymenko, V. I. "Stan ta perspektyvni vektory rozvytku bankivskoi kredytnoi diialnosti v Ukraini" [Status and Perspective Vectors of Development of Banking Credit Activity in Ukraine]. *Efektivna ekonomika*. 2020. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7617> DOI: 10.32702/2307-2105-2020.1.61
- Irshak, O. S., and Leshchuk, I. Ya. "Suchasnyi stan kredytnoi diialnosti bankiv ta yii vplyv na rozvytok realnoho sektoru ekonomiky" [The Current State of Credit Activity of Banks and Its Impact on the Development of the Real Sector of the Economy]. *Prychornomorski ekonomichni studii*. 2018. http://bses.in.ua/journals/2018/34_2018/32.pdf
- Kremen, V. M., and Kremen, O. I. *Finansova statystyka* [Financial Statistics]. Kyiv: Tsentru uchb. lit., 2013.
- [Legal Act of Ukraine] (2000). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2004). <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0610202-04>
- Pasinovych, I. I., and Dmytruk, V. O. "Kredytuvannia realnoho sektoru ekonomiky rehionu: stan, problemy, perspektyvy" [Lending to the Real Sector of the Region's Economy: State, Problems, Prospects]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*. 2019. http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2019_3_9
- Pidvyshchennia roli bankivskoi systemy v ekonomichnomu zrostanni: vydy, funktsii ta rol kredytu* [Increasing the Role of the Banking System in Economic Growth: Types, Functions and Role of Credit]. Kyiv: UFMT, 2016.
- "Statystyka" [Statistics]. Natsionalnyi bank Ukrainy. <https://bank.gov.ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial#1ms>

Seheda, L. M. "Vidnovlennia bankivskoho kredytuvannia realnoho sektoru zasobamy hroshovo-kredytnoi polityky yak kliuchovyi faktor rozvytku natsionalnoi ekonomiky" [Restoration of Bank Lending to the Real Sector by Means of Monetary Policy as a Key Factor in the Development of the National Economy]. *Ekonomichnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*. 2017. http://nbuv.gov.ua/UJRN/evzdia_2017_3_30

Stiglits, Dzh. E. *Krutoye pike: Amerika i novyy ekonomicheskyy poriadok posle globalnogo krizisa* [Steep Dive: America and the New Economic Order after the Global Crisis]. Moscow: Eksmo, 2011.

Zabchuk, H. M. "Aktyvizatsiia bankivskoho kredytuvannia realnoho sektoru ekonomiky yak peredumova vidnovlennia ekonomichnoho zrostannia" [Activation of Bank Lending to the Real Sector of the Economy as a Prerequisite for the Resumption of

Economic Growth]. *Ekonomichnyi analiz*. 2018. <http://library.tneu.edu.ua/images/stories/naukovi%20zhurnaly/economichnyy%20analiz/2018/%D0%A228%20%E2%84%961.pdf>

Zvieriakov, M. I. Zherdetska L. V. "Bankivskiy ta realnyi sektory ekonomiky Ukrainy: otsinka vziaimozv'iazkiv i determinant rozvytku" [Banking and Real Sectors of the Economy of Ukraine: Assessment of Interconnection and Determination of Development]. *Ekonomika Ukrainy*. 2017. http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2017_10_4

Стаття надійшла до редакції 12.08.2020 р.

■